

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **S. S.**, zastoupena Mgr. Eduardem Benešem, advokátem, se sídlem Na Rozcestí 1434/6, 190 00 Praha 9, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2015, č. j. CPR-15742-4/ČJ-2015-930310-V237, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 1. 2016, č. j. 1 A 90/2015 – 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Eduardu Benešovi, advokátovi se sídlem Na Rozcestí 1434/6, 190 00 Praha 9, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 8.228 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

- I.
Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 10. 2015, č. j. CPR-15742-4/ČJ-2015-930310-V237 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, pátrání a eskort ze dne 15. 4. 2015, č. j. KRPA 338853-41/ČJ-2014-000022, kterým bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999, Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a doba, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na 1 rok. Správní orgány při kontrole dne 2. 9. 2014 lustrací zjistily, že žalobkyně dne 30. 5. 2012 podala žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem podnikání. Řízení o žádosti bylo zastaveno dle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu pro neodstranění vad podání na výzvu správního orgánu, kterou žalobkyně osobně převzala, a to usnesením Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 18. 2. 2013, č. j. OAM-30585-10/DP-2012, které nabylo právní moci dne 9. 3. 2013 (žalobkyně proti němu podala opožděné odvolání, její žádosti o prominutí zmeškání lhůty nebylo vyhověno). Žalobkyni byl již 22. 5. 2013 udělen výjezdní příkaz prodloužený do 20. 7. 2013.

[2] Žalobkyně podala proti napadenému rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). V žalobě namítala, že usnesení o zastavení řízení ve věci její žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu jí nebylo nikdy doručeno. Ministerstvo vnitra toto rozhodnutí doručovalo údajně zástupkyni žalobkyně, paní H. T. Žalobkyně však žádnou H. T. nezná a nikdy ji neviděla a plná moc založená ve spise, která má dokazovat existenci zmocnitelského vztahu, je zjevným falzifikátem.

[3] Městský soud rozsudkem ze dne 12. 1. 2016, č. j. 1 A 90/2015 – 39 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že v soudním řízení o žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění není oprávněn přezkoumávat procesní podmínky či tvrzené nezákonnosti jiného správního rozhodnutí či řízení. Při rozhodování o správním vyhoštění (v době rozhodování správního orgánu prvního stupně i žalovaného) bylo zcela zjevné, že řízení o žádosti žalobkyně o prodloužení dlouhodobého pobytu bylo pravomocně zastaveno. V řízení o vyhoštění vycházely správní orgány z pravomocného vyřešení předmětu jiného správního řízení, aniž by porušily jakoukoliv svou povinnost. Pokud žalobkyně namítá, že v soudním přezkumném řízení (vedeném u městského soudu pod sp. zn. 11 A 64/2015) může dojít ke zrušení rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti žalobkyně ve věci dlouhodobého pobytu, tato okolnost samotná nemění nic na závěru, že v době rozhodování o správním vyhoštění k takové situaci nedošlo.

II. Kasační stížnost

[4] Žalobkyně /stěžovatelka/ napadla rozsudek městského soudu kasační stížností. Uvádí, že v řízení před městským soudem jasně vyjádřila, že nepovažuje svůj pobyt na území České republiky za neoprávněný. Její pobyt je oprávněný na základě vedeného řízení o prodloužení dlouhodobého pobytu. Dále opakuje, že pro ni bylo naprosto překvapivé, že ve správním spise ve věci žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu je založena plná moc pro paní H. T. Stěžovatelka ji nezná a nikdy ji neviděla, a této osobě

pokračování

tudíž nemělo být doručováno. V době vydání rozhodnutí ve věci pobytu byla stěžovatelka mimo území České republiky, od 19. 2. 2013 do 24. 3. 2013 pobývala na Ukrajině.

[5] Městský soud dle stěžovatelky dále pochybil, jelikož měl řízení o žalobě přerušit do doby, než bude rozhodnuto o její žalobě ve věci žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu v řízení, které probíhá u městského soudu pod sp. zn. 11 A 64/2015. Ze stejného důvodu navrhuje, aby Nejvyšší správní soud v souladu s ust. § 48 odst. 2 písm. f) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přerušil řízení o kasační stížnosti.

[6] Stěžovatelka upozorňuje také na porušení svého práva na spravedlivý proces. Byla poučena o složení senátu (*pozn. NSS: správně o osobě samosoudce*) a jasně se vyjádřila, že požaduje nařízení jednání. Poté věc převzal jiný samosoudce a soud zcela ignoroval žádost o odročení jednání z důvodu zahraniční cesty jejího právního zástupce.

[7] Stěžovatelka taktéž požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud této žádosti vyhověl a usnesením ze dne 20. 4. 2016, č. j. 6 Azs 27/2016 – 55, kasační stížnosti odkladný účinek přiznal.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost **není** důvodná.

[10] Předmětem sporu je v posuzované věci zejména otázka, zda měl městský soud v řízení o přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění blíže zkoumat tvrzení stěžovatelky, že jí nebylo řádně doručeno usnesení o zastavení řízení ve věci její žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu.

[11] Podle § 44a odst. 3, věty druhé, zákona o pobytu cizinců se *na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu § 35 odst. 2 a 3, § 36, § 46 odst. 3, § 46 odst. 7 a 8 a § 47 vztahuje obdobně*. Dle § 47 odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že *pokud doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů uplyne před rozhodnutím o žádosti o povolení dlouhodobého pobytu, ačkoliv žádost byla podána ve lhůtě podle odst. 1, považuje se vízum za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podání žádosti*.

[12] Dle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2. zákona o pobytu cizinců *policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního*

systému smluvních států, až na 3 roky, pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu.

[13] Z výše uvedeného plyne, že k tomu, aby mohlo být cizinci uděleno správní vyhoštění dle ustanovení § 119 odst. 1 písm. c) bod 2. zákona o pobytu cizinců, musí být naplněna skutková podstata pro udělení správního vyhoštění předvídaná tímto ustanovením, a to i s ohledem na ustanovení § 47 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. V případě stěžovatelky to znamená, že podmínkou pro uložení správního vyhoštění je pravomocné rozhodnutí (o zastavení řízení nebo o zamítnutí žádosti) v řízení o její včasné žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu.

[14] Ke vztahu řízení o správním vyhoštění a řízení o prodloužení dlouhodobého pobytu se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 30. 4. 2012, č. j. 4 As 5/2012 – 22, kde konstatoval, že *v řízení o přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele uloženého z důvodu neoprávněného pobytu na území České republiky nelze podrobit přezkumu předcházející rozhodnutí o zrušení jeho povolení k dlouhodobému pobytu. I přes vzájemnou obsahovou návaznost se tato rozhodnutí vyznačují odlišným předmětem a obsahem, řízení k jejich vydání jsou prováděna v intencích jiných právních norem a jejich vyústěním je vydání dvou různých správních rozhodnutí, přičemž každé z nich je samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví (§ 65 odst. 1 a § 75 odst. 2 s. ř. s.).* V rozsudku ze dne 8. 7. 2015, č. j. 10 Azs 119/2015 – 26, s odkazem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zdůraznil, že *k řízení o prodloužení platnosti povolení k pobytu a rozhodnutí o věci je příslušný orgán odlišný od správních orgánů rozhodujících ve věci správního vyhoštění a jakékoli posuzování zákonnosti řízení o povolení k pobytu v řízení o správním vyhoštění tedy nepřichází v úvahu. Správní orgány měly v daném případě v době řízení o správním vyhoštění k dispozici pravomocné rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti o prodloužení platnosti povolení k pobytu a nebyly oprávněny tuto listinu jakkoli přezkoumávat či činit si úsudek o její správnosti.* K názoru, že stěžovatel nemůže v řízení o správním vyhoštění účinně namítat, že rozhodnutí o prodloužení dlouhodobého pobytu dosud nenabýlo právní moci, se přiklonil Nejvyšší správní soud také v rozsudku ze dne 17. 2. 2016, č. j. 8 Azs 120/2015 – 86.

[15] Ze související judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 17. 12. 2014, č. j. 9 Azs 283/2014 – 33, nebo ze dne 27. 4. 2015, č. j. 8 Azs 124/2014 – 59) dále vyplývá, že pokud by rozhodnutí ve věci dlouhodobého pobytu vůbec nebylo doručeno, nenabýlo by právní moci a cizinci by svědčila fikce trvajících oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Za takové situace by nebyly naplněny podmínky § 119 odst. 1 písm. c) bod 2. zákona o pobytu cizinců a rozhodnutí o vyhoštění by bylo bez dalšího nezákonné. Soud nepochybí, pokud se při přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění nezabývá postupem Ministerstva vnitra v řízení o žádosti o prodloužení pobytu ani věcnou správností jeho rozhodnutí, ale pouze vypořádáním námítky jeho nedoručení.

[16] Na základě těchto východisek přistoupil Nejvyšší správní soud ke zhodnocení uplatněné námítky stěžovatelky. Ze správního a soudního spisu i skutkových zjištění uvedených v napadeném rozsudku vyplývá, že rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 18. 2. 2013, č. j. OAM-30585-10/DP-2012, kterým bylo zastaveno řízení o žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu, bylo doručeno zástupkyni stěžovatelky paní H. T. dne 9. 3. 2013. Stěžovatelka tvrdí, že tuto zástupkyni nezmocnila a uvedené usnesení jí bylo doručeno dne

pokračování

22. 5. 2013, když se osobně dostavila ke správnímu orgánu. Proti usnesení podala dne 6. 6. 2013 odvolání, které Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců zamítla jako opožděné rozhodnutím ze dne 26. 3. 2015, č. j. MV-91623-5/SO-2013. Toto rozhodnutí napadla stěžovatelka dne 17. 4. 2015 žalobou u městského soudu, řízení o žalobě dosud nebylo ukončeno a probíhá pod sp. zn. 11 A 64/2015.

[17] Prvostupňové rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelky bylo vydáno dne 15. 4. 2015 (tedy více než dva týdny poté, kdy bylo rozhodnuto o odvolání stěžovatelky ve věci dlouhodobého pobytu), napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 30. 10. 2015, tedy více než půl roku poté, kdy stěžovatelka napadla rozhodnutí o odvolání ve věci dlouhodobého pobytu u soudu. Vycházejí z premisy, že i přes vzájemnou obsahovou návaznost nelze v řízení o přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění podrobit přezkumu předcházející rozhodnutí ve věci povolení k dlouhodobému pobytu, Nejvyšší správní soud neshledal pochybení městského soudu v tom, že okolnosti doručování usnesení o zastavení řízení o žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu blíže nezkoumal. Z narativní části napadeného rozsudku a ze správního spisu vyplývá, že stěžovatelka byla s předmětným usnesením prokazatelně seznámena a podala proti němu odvolání, o němž příslušný správní orgán rozhodl a otázkou vad doručování se vzhledem k uplatněným odvolacím námitkám musel zabývat. Správní orgány ukládající vyhoštění přitom vyčkaly rozhodnutí odvolacího orgánu ve věci dlouhodobého pobytu.

[18] Za těchto okolností je prostředkem ochrany práv stěžovatelky v řízení o prodloužení dlouhodobého pobytu žaloba proti rozhodnutí ve věci pobytu. Domáhat se pozastavení účinků správního rozhodnutí (včetně rozhodnutí prvního stupně) je možné prostřednictvím návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby ve smyslu § 73 s. ř. s. Cizinec, který podal žalobu proti rozhodnutí ministerstva, kterým byla zrušena platnost povolení k dlouhodobému pobytu anebo byla zamítnuta žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, a současně podal návrh na přiznání odkladného účinku této žaloby, může též ve smyslu § 33 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců požádat o vízum za účelem strpění. Nelze naopak akceptovat, aby cizinec účinně namítal vady řízení o žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu v navazujícím řízení o správním vyhoštění, resp. v soudním řízení o přezkumu tohoto rozhodnutí.

[19] Nejvyšší správní soud neshledal nezákonným postup městského soudu spočívající v tom, že nepřerušil řízení do doby, než bude rozhodnuto v řízení o přezkumu rozhodnutí ve věci dlouhodobého pobytu žalobkyně, které probíhá rovněž před městským soudem pod sp. zn. 11 A 64/2015. Podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., kterého se stěžovatelka dovolává, *předseda senátu řízení usnesením může přerušit, jestliže, zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá.* Z citovaného ustanovení vyplývá, že přerušování řízení dle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. je fakultativní a závisí pouze na úvaze předsedy senátu, zda tuto možnost využije či nikoliv. (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2007, č. j. 1 Ans 6/2007 – 47, ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 83/2011 – 273, nebo ze dne 30. 6. 2015, č. j. 4 As 148/2013 – 126). Nepřerušování řízení, pokud je fakultativního rázu, nelze vnímat jako vadu řízení nebo zásah do práv účastníků řízení. Tento závěr platí tím spíše v případě, kdy stěžovatelka v řízení před městským soudem přerušování řízení ani nenavrhovala.

[20] Přerušení řízení s odkazem na ustanovení § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. navrhuje až v řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud však k němu neshledal důvod. Vychází přitom z toho, že zde v době vydání napadeného rozhodnutí i v době vydání napadeného rozsudku existovalo (stejně jako v současnosti) pravomocné rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu a rozhodnutí o odvolání proti tomuto rozhodnutí (byť napadené správní žalobou). Z ustálené judikatury zdejšího soudu vyplývá, že *právní řád je založen na zásadě presumpce správnosti aktů vydaných orgány veřejné správy, dle níž se má za to, že správní akt je zákonný a správný, a to až do okamžiku, kdy příslušný orgán zákonem předvídanou formou prohlásí správní akt za nezákonný a zruší jej [...]. Po celou dobu své existence až do svého eventuálního zrušení vyvolává správní akt právní následky, zakládá práva a povinnosti. Zrušení správního aktu má účinky toliko ex nunc, které působí výlučně do budoucna, akt již tedy nemůže v budoucnu založit další práva a povinnosti. Odrazem této zásady z pohledu vztahu jedinec - správní orgán je zásada ochrany dobré víry a ochrany nabytých práv (viz např. nález ÚS ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. IV. ÚS 150/01, Sb. n. a u., sv. 31, č. 117, s. 69). Jedinou výjimku představuje skupina nicotných aktů, u nichž se má za to, že nebyly nikdy vydány, a tudíž nemohly působit právní následky ani v minulosti. Prohlášení nicotnosti, které jen formálně odstraňuje neexistující akt, proto působí ex tunc [...]* (viz např. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 As 79/2008 - 128, publ. pod. č. 1815/2009 Sb. NSS, nebo ze dne 28. 5. 2014, č. j. 1 As 29/2014 - 65).

[21] Vzhledem k tomu, že v době rozhodování městského soudu i Nejvyššího správního soudu existuje pravomocné rozhodnutí ve věci žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu stěžovatelky, je namístě, aby soudy z tohoto právního stavu v rámci soudního přezkumu vycházely. Přerušení řízení do doby vydání soudního rozhodnutí ve věci žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu tedy není na místě. Je ovšem třeba zároveň dodat, že případné pozdější zrušení tohoto rozhodnutí městským soudem (ev. Nejvyšším správním soudem v případě kasační stížnosti) by mohlo vést k obnově řízení o správním vyhoštění.

[22] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tvrzenými nejasnostmi, které se týkají změny osoby samosoudce a nařízeného jednání. Zjistil přitom, že dle rozvrhu práce městského soudu ke dni podání žaloby byla věc přidělena samosoudkyni soudního oddělení 1 A JUDr. Miroslavě Hrehorové. Rozvrhem práce městského soudu pro rok 2016 (Spr 3030/2015, dostupný na <http://portal.justice.cz>) byl do soudního oddělení 1 A zařazen jako specializovaný samosoudce a současně zástupce jmenované soudkyně JUDr. Ladislav Hejtmánek, který poté ve věci rozhodl. V tomto postupu stěžovatelka spatřuje porušení práva na spravedlivý proces s tím, že nebyla o takové změně informována. Dle poučení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 1A 90/2015-29, byla věc podle rozvrhu práce přidělena k projednání a rozhodnutí specializovanému samosoudci oddělení 1A; v poučení je rovněž uveden odkaz na internetové stránky soudu, do nichž lze aktuálně nahlédnout. Nejvyšší správní soud neshledal v tomto postupu porušení práva na spravedlivý proces. Ve věci rozhodoval zákonný soudce zastupující samosoudkyni JUDr. M. Hrehorovou dle aktuálního rozvrhu práce pro rok 2016 v oddělení 1A. Stěžovatelka byla prostřednictvím svého zástupce v souvislosti se změnou termínu nařízeného jednání z 19. 1. 2016 na 12. 1. 2016 informována, že ve věci bude rozhodovat samosoudce JUDr. L. Hejtmánek, jak plyne z reakce na obě předvolání ze dne 8. 1. 2016 (č. l. 35 soudního spisu), vůči němu žádnou konkrétní námitku podjatosti nevznesla.

pokračování

[23] Dále stěžovatelka upozorňuje zejména na to, že soud provedl jednání bez její přítomnosti a ignoroval žádost o odročení jednání z důvodu zahraniční cesty jejího právního zástupce. Ze soudního spisu a výslovného tvrzení stěžovatelky vyplývá, že její zástupce převzal dne 7. 1. 2016 dvě předvolání k jednání v dané věci (srov. č. 1. 35 soudního spisu). První předvolání (dle standardního vzoru č. 28) bylo vypraveno dne 29. 12. 2015 a jednání bylo nařízeno na 19. 1. 2016. Druhé předvolání (dle vzoru č. 50) bylo vypraveno dne 5. 1. 2016 a stěžovatelka jím byla informována o odročení jednání na 12. 1. 2016. Nejvyšší správní soud v tomto postupu neshledává žádné nejasnosti, pozdějším předvoláním byl změněn termín jednání zcela jednoznačně na 12. 1. 2016.

[24] Dne 8. 1. 2016 informoval zástupce stěžovatelky městský soud, že od 11. 1. 2016 do 26. 1. 2016 bude mimo území České republiky a požádal o odročení jednání na dobu po 27. 1. 2016. Jednání proběhlo bez přítomnosti účastníků řízení dne 12. 1. 2016. Městský soud následně v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že *soud této žádosti zástupce žalobkyně nevyhověl, neboť ji ničím nedoložil a s ohledem na povahu lhůt podle ust. § 172 zákona o pobytu cizinců by soud překročil lhůtu, kterou má pro své rozhodnutí, rozhodnutí lze učinit na základě obsahu správního spisu a účast zástupce žalobkyně tak není nezbytná, když rozšiřovat žalobní body po uplynutí lhůty pro podání žaloby není přípustné (ust. § 71 odst. 2 s. ř. s.).*

[25] Podle § 49 odst. 1 s. ř. s. *k projednání věci samé nařídí předseda senátu jednání a předvolá k němu účastníky tak, aby měli čas k přípravě přiměřený povaze věci, alespoň však 10 dnů; kratší čas k přípravě lze stanovit v řízeních, v nichž je soud povinen rozhodnout ve lhůtách počítaných na dny.* Podle odst. 3 téhož ustanovení *neúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení podle § 50.* Podle § 50 s. ř. s. může být jednání odročeno z důležitých důvodů nebo navrhnou-li to shodně účastníci řízení.

[26] Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu, se kterou se i nyní soud ztotožňuje, *zásada bezprostřednosti soudního jednání není v čl. 38 odst. 2 věty první Listiny základních práv a svobod zakotvena samoučelně – jejím smyslem a účelem je zajistit, aby soud přinejmenším v jedné soudní instanci s účastníkem vešel či mohl vejít (požaduje-li to účastník) v osobní kontakt a aby účastník mohl soudu bezprostředně a přímo sdělit svoji verzi toho, co je předmětem rozhodování, a poukázat na skutečnosti svědčící ve prospěch této verze, a to i v případě, že soud na základě dosud získaných informací z vyjádření účastníků a ze správního spisu má (a třeba i, jak se nakonec ukáže, oprávněně) za to, že účastník soudu žádnou relevantní informaci neposkytne* (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2 Afs 5/2005 – 96). Z těchto důvodů nemůže obstát názor městského soudu, že rozhodnutí ve věci bylo lze učinit na základě obsahu správního spisu a účast zástupce stěžovatelky tak nebyla nezbytná, když v době jednání ani nebylo možné rozšiřovat žalobní body. Žalobní body sice nebylo možné rozšířit o nová žalobní tvrzení, zástupce stěžovatelky však stále mohl upřesnit žalobní argumentaci včas uplatněnou. Soudu nepřísluší odeprít účastníkovi řízení právo na osobní účast (nebo účast zvoleného zástupce) při jednání s tím, že tuto účast nepokládá za nezbytnou.

[27] Nejvyšší správní soud přesto posoudil uvedenou námitku jako nedůvodnou. Jak vyplývá též z výše citovaného rozsudku, *odeprít právo osobní účasti na jednání soudu lze jen*

výjimečně; jedním z takových důvodů by mohlo být, pokud účastník řízení či jeho zástupce svým chováním svoji neúčast způsobí a zavíní, a to z důvodů, které nelze omluvit. V těchto intencích je nutno vykládat ustanovení § 50 s. ř. s. – jednání musí být podle tohoto ustanovení odročeno vždy, když existuje důležitý důvod, přičemž za důležitý důvod bude nutno považovat neúčast účastníka nebo jeho zástupce na jednání z omluvitelných důvodů. Omluvitelné důvody nesmí být záměrnými procesními obstrukcemi, a je za ně možné považovat též dlouhodobě plánovanou dovolenou či služební cestu účastníka řízení či jeho právního zástupce (pokud vzhledem k okolnostem případu není možné zajistit jiné adekvátní zastoupení). Lze se ztotožnit se závěry komentářové literatury (např. L. Jemelka, M. Podbrázský, P. Vetešík, J. Zavřelová, D. Bohadlo, P. Šuránek.: Soudní řád správní. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 1162 s.) v tom, že soud je povinen šetřit práva účastníků, a proto zpravidla vyhoví omluvě účastníka, popř. jeho zástupce, a jednání odročí, aby jim umožnil osobní přítomnost u jednání soudu. Předpokladem však je, že omluva je odůvodněna vážným důvodem (tj. důvodem, který přítomnost osoby u jednání prakticky znemožňuje) a tento důvod je konkretizován a doložen. V zájmu efektivity soudní ochrany je, aby se jednání konalo zásadně v dobu, na kterou je nařízeno a k odročení jednání docházelo pouze výjimečně. Požadavek konkretizace a doložení tvrzených důvodů nepřítomnosti je v této souvislosti zcela opodstatněný, protože jedině jeho prostřednictvím může soud ověřit, zda jde o skutečnou nepřítomnost z omluvitelných důvodů nebo o nepodložené tvrzení účastníka řízení, jehož účelem má být oddálení rozhodnutí ve věci.

[28] Městský soud nepochybil, pokud k žádosti zástupce stěžovatelky jednání neodročil a uskutečnil je v nařízeném termínu. Zástupce stěžovatelky totiž své tvrzení o nepřítomnosti od 11. 1. 2016 do 26. 1. 2016 z důvodu plánované zahraniční cesty do Dominikánské republiky ničím nedoložil. Otázka, zda žádost o odročení jednání nebyla motivována spíše zvolenou procesní strategií než skutečnou nepřítomností z omluvitelných důvodů, pak vyvstává také v souvislosti s tím, že zástupce stěžovatelky v období od 11. 1. 2016 do 26. 1. 2016 prokazatelně tvrzenou zahraniční cestu neabsolvoval, když dne 14. 1. 2016 na své doručovací adrese osobně převzal napadený rozsudek ve věci.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že napadený rozsudek není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví - li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto mu nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

[31] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2016, č. j. 6 Azs 27/2016 – 20, ustanoven k ochraně jejích zájmů ve věci zástupce Mgr. Eduard

pokračování

Beneš, advokát se sídlem Na Rozcestí 1434/6, 190 00 Praha 9. Zástupci, který byl stěžovatelce ustanoven soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Soud proto zástupci žalobce přiznal částku 6.200 Kč za dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí zastoupení a doplnění kasační stížnosti [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a s § 11 odst. 1 písm. a) na d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a částku 600 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů s těmito úkony spojených (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož je ustanovený zástupce registrovaným plátcem DPH, zvýšil soud přiznanou odměnu o částku 1.428 Kč, která odpovídá 21% sazbě této daně. Celkem tedy zástupci náleží 8.228 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2016

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu